

UN POEMA CIVIL DE MOSSÈN GEIS

Fa cosa d'una vintena d'anys, a Barcelona, tot remenant llibres d'ocasió al mercat de Sant Antoni un matí de dimenge, em va venir a les mans una "Antologia Lirica de Barcelona", que vaig adquirir.

Es tractava d'una edició molt acurada, dirigida per Torrell de Reus, que aplegava prop de tres-cents poemes d'un centenar aproximat d'autors tant diversos com un Pere Serafí, un Rector de Vallfogona, un Rubió i Ors, un Mossèn Cinto, un Guimerà, un Costa i Llobera, un Maragall, un Alomar, un De Sucre, un Carles Riba, un Salvat Papasseit o un Sindreu per citar-ne dotze. Entre aquesta llarga nòmina hi vaig trobar el nostre sacerdot-poeta, junt amb el seu preferit entre els autors catalans, Carner, i el seu amic l'Octavi Saltor. També recollia el llibre la presència de tres compatricis nostres, en Joan Sallarès, Pere Quart i na Pilar Tous de Cirera, que deixaven Sabadell en un gran lloc en aquest estol de poetes en la nostra llengua.

El volum es divideix en set parts i una divagació barcelonina. A la cinquena, Els carrers i els suburbis, hi trobem el poema "Rambla amunt i Rambla avall" de Camil Geis.

*"Confosos entremig de la gentada
que va baixant tumultuosament,
ens sentim ones d'una gran riuada
i ens deixem emportar per la corrent."*

Comença el poema i ja el poeta se situa enmig d'una "acció" pre-existent: el flux i reflux de personal per la popular artèria barcelonina. No ha agafat un punt de vista o una perspectiva més o menys pictòrica, com fan la majoria de poetes a l'ús, sinó que ha baixat a nivell de carrer i està fent poesia tot caminant.

*"Som ones del gran riu d'aquesta rambla
tots els que ens hi movem amunt i avall.
Onada és el cavall que trota i ambla
i el cotxe que segueix rera el cavall."*

No parla en primera persona singular, sinó en plural, com si el lector també hi fos: és a dir que "ens hi fa ser" i ell ens fa de Virgili.

Notem que, per rimar amb rambla, quan esmenta el cavall emprà el mot ambla -l'animal camina a bon pas movent alhora els remos d'un mateix costat amb elegància-. Quina justesa de lèxic! Això ens dona confortabilitat, confiança en el nostre company, el nostre Virgili.

*"Onada impetuosa és el tramvia,
farcit de carn humana, trepidant,
i l'auto que davalla amb més follia...
Onades que se'n vénen i se'n van!"*

Torno a insistir en la carència expressa de punt focal. Per fer una semblança cinematogràfica, comparativa, més que cinema d'argument i de càmera emplaçada, em sembla testimonial i de càmera de mà: com una mena de "free-cinema".

Més que pictorial, de plàstica descriptiva, em sembla un poema de participació en el ritme, en l'acció, en el vitalisme, és -anticipat molts anys a l'actualitat- "poesia urbana" ben vàlida avui, i d'ací la intemporalitat de la veritable art.

*"Corrent que es va fent dolça o agitada
i que ara es va engrossint i ara decreix.
Que munti o que davalli, la riuada,
tot ve que desemboca allà mateix."*

Ara, però, ens trobem que, en la nostra deambulació, hi veiem un punt de referència, la desembocadura, doncs en realitat la rambla és un areny per on corren les aigües pluvials formant rierada.

Abans el poeta ens ha fet notar el comportament de la humanitat congregada a les Rambles que si fins Fivaller, o plaça del Teatre com a màxim, és molt densa, a partir d'aquests indrets acostuma esser-ho menys, com temoro-sa d'escolar-se cap a mar.

*"Ets tota tu en les Rambles, Barcelona...
Davalla una riuda secular
i, endut per la corrent, hom s'hi abandona,
sabent que tots els rius porten a mar."*

Si ja al principi del poema ens deixem emportar per la corrent, que ara s'ens enduu i ens hi abandonem, al llarg d'ell ens hem anat sentint, cada estrofa més, homes entre els homes: som ones i les ones són aigua, i l'aigua és vida i tots els rius -vides- van a la mar. Finalment apareix la religiositat, latent en tot el poema, en aquesta idea de Vida Nova -vida perdurable- de la mar, on hi conflueixen les vides fluvials -vides terrenals- que s'hi lliuren. La mar és també, en sentit figurat, l'abundor extraordinària: la plenitud. La corrent és la vida cronològica -terrenal- que creix, s'agita i es fa dolça, que munta i que davalla: les edats de la persona. Barcelona, la urbs, juga en el poema el paper de món al meu entendre.

Aquest poema de Mossèn Geis és, d'entre la poesia urbana, el meu preferit.

Foto de Josep Busoms.